

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., zástupce předsedy senátu JUDr. Jana Engelmana a přísedících JUDr. Marka Bodláka, JUDr. Mileny Čechotkové, JUDr. Jiřího Machourka a prof. JUDr. PhDr. Miloše Večeři, CSc. při ústním jednání dne 16. 9. 2020 ve věci návrhu **krajského státního zástupce v Praze**, se sídlem se sídlem Husova 11, Praha 1, ze dne 15. 4. 2020, čj. 2 SPR 60/2020-14, na zahájení řízení o kárné odpovědnosti **Mgr. Aleše Postupy**, státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze,

t a k t o :

Mgr. Aleš Postupa, nar. X, státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze, bytem X,

se podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů

uznává vinným, že

jako dozorový státní zástupce ve věci vedené u Krajského státního zastupitelství v Praze pod sp. zn. KZV 48/2019, týkající se vazebně vedeného trestního stíhání proti obviněnému V. Z., nar. X, pro skutek právně posouzený jako pokus zločinu vraždy podle § 21 odst. 1, § 140 odst. 1 tr. zákoníku a přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku, ačkoliv měla lhůta trvání vazby skončit podle § 72 odst. 1 tr. řádu 11. 10. 2019, poté, co podal 24. 9. 2019 u Okresního soudu Praha-východ návrh na ponechání obviněného ve vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. a), c) tr. řádu, nevěnoval následně dostatečnou pozornost dalšímu průběhu řízení před soudem, neboť 25. 9. 2019 obdržel jednak vyrozumění soudkyně Okresního soudu Praha-východ, jímž bylo nařízeno vazební zasedání o podaném návrhu na ponechání obviněného ve vazbě na den 14. 10. 2019, jednak její žádost o souhlas s eskortou obviněného na uvedené vazební zasedání, nereagoval nijak na skutečnost, že termín vazebního zasedání byl soudkyní chybně stanoven na termín až po uplynutí lhůty trvání vazby podle § 72 odst. 1 tr. řádu, a přípisem ze dne 25. 9. 2019 dal souhlas s eskortou obviněného k vazebnímu zasedání na 14. 10. 2019, přičemž následně z nedbalosti nereagoval žádným úkonem na skutečnost, že 11. 10. 2019 uplynula zákonem stanovená lhůta trvání vazby, opomenul nařídít propuštění obviněného z vazby na svobodu podle § 73b odst. 6 věta druhá tr. řádu, nadále jej ponechal ve vazbě, přičemž se 14. 10. 2019 účastnil jako státní zástupce vazebního zasedání u Okresního soudu Praha-východ, při kterém jednak navrhl ponechání obviněného ve vazbě v souladu s již dříve podaným návrhem a dále akceptoval usnesení soudkyně o ponechání obviněného ve vazbě z důvodu, že

soudkyní byly shledány důvody vazby podle § 67 písm. a), c) tr. řádu, aniž by však bylo zohledněno uplynutí zákonem stanovené lhůty trvání vazby, přičemž příkaz k propuštění obviněného z vazby na svobodu vydal až na základě podnětu soudkyně Okresního soudu Praha-východ dne 15. 10. 2019, a tedy jednak v důsledku nedodržení zákonných ustanovení o délce trvání vazby byla nezákonně omezena osobní svoboda obviněného jeho pobytem ve vazbě v době od 12. 10. 2019 do 15. 10. 2019, tedy po dobu 3 dnů, přičemž dalším důsledkem jeho pochybení bylo propuštění obviněného z vazby na svobodu při jinak soudkyní shledaných důvodech vazby podle § 67 písm. a), c) tr. řádu, což mělo negativní dopad na další průběh trestního řízení, neboť se po podání obžaloby obviněný stal pro nalézací soud nedosažitelným, a proto je proti němu konáno řízení proti uprchlému

t e d y

zaviněně porušil povinnosti státního zástupce podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství postupovat odborně, svědomitě a odpovědně a zaviněným jednáním ohrozil důvěru v odbornost postupu státního zastupitelství,

č í m ž s p á c h a l

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,

a z a t o s e m u u k l á d á

podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, kárné opatření **důtka.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Kárné obvinění

[1] Kárný návrhovač podal na kárně obviněného dne 15. 4. 2020 kárný návrh. Kárné provinění spatřoval v tom, že kárně obviněný jako dozorový státní zástupce při zpracování trestní věci Krajského státního zastupitelství v Praze (dále jen „**KSZ v Praze**“) vedené pod sp. zn. KZV 48/2019, která se týkala se vazebně vedeného trestního stíhání proti obviněnému V. Z. pro skutek právně posouzený jako pokus zločinu vraždy a přečin porušování domovní svobody, porušil své povinnosti. V této trestní věci měla lhůta trvání vazby v přípravném řízení skončit 11. 10. 2019. Kárně obviněný podal 24. 9. 2019, tedy včas, u Okresního soudu Praha-východ návrh na ponechání obviněného ve vazbě. Nicméně následně nevěnoval dostatečnou pozornost dalšímu průběhu trestního řízení před soudem. Dne 25. 9. 2019 obdržel jednak vyrozumění soudkyně, jímž bylo nařízeno vazební zasedání o podaném návrhu na ponechání obviněného ve vazbě na den 14. 10. 2019, dále pak její žádost o souhlas státního zástupce s eskortou obviněného na výše dané vazební zasedání. Za této situace nereagoval nijak na skutečnost, že termín vazebního zasedání byl chybně stanoven až po uplynutí lhůty trvání vazby. Přípisem ze dne 25. 9. 2019 dal jako státní zástupce souhlas s eskortou obviněného k vazebnímu zasedání. Následně z nedbalosti nereagoval žádným úkonem trestního řízení na skutečnost, že v trestní věci uplynula

pokračování

11. 10. 2019 zákonem stanovená lhůta trvání vazby obviněného. Dne 14. 10. 2019 se účastnil jako státní zástupce vazebního zasedání. Při něm jednak navrhl ponechání obviněného ve vazbě v souladu s již dříve podaným návrhem, jednak akceptoval usnesení soudkyně o ponechání obviněného ve vazbě s ohledem na to, že při vazebním zasedání byly soudkyní shledány důvody vazby, aniž by však bylo zohledněno uplynutí zákonem stanovené lhůty trvání vazby. Příkaz k propuštění obviněného z vazby na svobodu kárně obviněný vydal až na základě podnětu soudkyně okresního soudu dne 15. 10. 2019. V důsledku nedodržení zákonných ustanovení o délce trvání vazby v přípravném řízení trestním byla nezákonně omezena osobní svoboda obviněného jeho pobytem ve vazbě v době od 12. 10. 2019 do 15. 10. 2019. Porušení povinností státního zástupce v řízení o vazbě v přípravném řízení trestním, jehož důsledkem bylo propuštění obviněného z vazby na svobodu, mělo dále negativní dopad na další průběh trestního řízení, neboť se obviněný po podání obžaloby ke Krajskému soudu v Praze stal pro nalézací soud nedosažitelným. Jako kárné opatření navrhl kárný navrhovatel snížení platu o 10% na dobu 2 měsíců.

II. Obhajoba kárně obviněného

[2] Kárně obviněný ve svém vyjádření k návrhu, výslechu při ústním jednání a v závěrečném návrhu spojeném s posledním slovem uvedl, že si je plně vědom pochybení, které mu je kladeno za vinu a velmi jej lituje. V podstatě není dne, aby si na tento případ nevzpomněl, a zejména je mu líto vlivu jeho pochybení na osud poškozené. Bohužel se věc nedá vrátit zpět. Je si vědom negativních důsledků pochybení spočívajících zejména v nemožnosti skončení řízení stejně jako negativního vlivu na poškozenou.

[3] Ve lhůtě, která mu je stanovena trestním řádem podal návrh k Okresnímu soudu Praha-východ, aby soudce rozhodl o ponechání obviněného ve vazbě. Spis nalhůtoval tak, aby mohl reagovat na případnou nečinnost soudu. Nicméně poté, co bylo vazební zasedání nařízeno, přehlédl, že bylo nařízeno 3 dny po uplynutí lhůty 3 měsíců od právní moci posledního rozhodnutí ve vazbě, a na toto nereagoval. V jednom týdnu podával dva návrhy na ponechání obviněných ve vazbě. V této věci končila lhůta trvání vazby 11. 10. a ve druhé projednávané věci 17. 10. V té druhé věci Okresní soud v Nymburku nařídil vazební zasedání na začátek října a ve věci rozhodl. V okamžiku, kdy mu přišlo předvolání k vazebnímu zasedání k Okresnímu soudu pro Prahu-východ na 14. 10. si mylně data zaměnil a domníval se, že jednání bylo nařízeno ve lhůtě, která končí až 17. 10.

[4] Není si vědom, že by státní zastupitelství disponovalo elektronickým systémem, který by hlídal vazební věci. Bylo by asi vhodné, aby byl obdobný systém i na soudech a při zadávání termínu vazebního zasedání soudce upozorňoval na konec vazební lhůty.

[5] To, že byla překročena lhůta trvání vazby, mu nedošlo ani při vazebním zasedání. Nereagoval nicméně ani obhájce obviněného. Poté, co se z e-mailu dozvěděl o daném pochybení, bez prodlení telefonicky informoval kárného navrhovatele, se kterým konzultoval další postup. Okamžitě začal danou situaci řešit. Přezkoumal, zda bylo o dalším setrvání ve vazbě skutečně rozhodnuto opožděně. Považoval za nemožné, aby termín vazebního zasedání mylně nařídila zkušená soudkyně, kterou zná dlouhodobě ze svého působení v Mělníku a o jejíž práci má jenom to nejlepší mínění. Zejména pátral po tom, zda by nemohlo být jeho rozhodnutí o omezení důvodů vazby považováno také za rozhodnutí o dalším trvání vazby. V komentáři k trestnímu řádu v tomto směru narazil na určité nesrovnalosti. Nakonec i po konzultaci s kárným navrhovatelem dospěl k závěru, že takto na toto rozhodnutí pohlížet nelze. Poté informoval policejní orgán vedoucí vyšetřování, propustil obviněného z vazby a předtím o tom informoval policejní orgán s žádostí o učinění opatření za účelem zajištění ochrany poškozené a vydal předběžné opatření zakazující obviněnému kontaktovat poškozenou a její dceru.

[6] Poukázal na to, že řádně vedl dozor nad zachováním zákonností v přípravném řízení. Například průběžně přezkoumával trvání vazebních důvodů.

[7] Za dobu 14 let výkonu funkce státního zástupce se ani jednou nesetkal s chybně nařízeným vazebním zasedáním ze strany soudu. O takové situaci se mu nezmínil ani žádný z kolegů. Při kontrole zachování zákonných lhůt se nejvíce soustředil na včasné podání návrhu na rozhodnutí soudu o dalším trvání vazby a možnou urgenci v případě nečinnosti soudu.

[8] Věří, že v budoucnu se podobné chybě vyvaruje, čemuž uzpůsobil organizaci práce a postup v dozorování vazebních trestních věcí. Mimo jiné v návrzích na prodloužení trvání vazby výslovně uvádí i datum konce vazební lhůty a sám si věc lhůtuje tak, aby toto znovu před skončením lhůty prověřil.

[9] Pokud jde o navrhované kárné opatření, je připraven přijmout jakékoliv, ale neshledává své pochybení jako závažnější než to, kterého se dopustila soudkyně Okresního soudu Praha-východ, přičemž tato byla postižena důtkou.

III. Snaha soudu o uzavření dohody o vině a kárném opatření

[10] Předseda kárného senátu vyzval kárně obviněného i kárného navrhovatele, aby se vyjádřili k zájmu jednat o dohodě o vině a kárném opatření za přiměřeného použití § 186 písm. g) a § 187 odst. 4 tr. řádu s ohledem na § 25 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „**zákon o kárném řízení**“). Oba uvedli, že o jednání o dohodě mají zájem, k čemuž jim předseda senátu stanovil lhůtu. V ní byl soudu doručen přípis kárného navrhovatele, ve kterém uvedl, že dohoda uzavřena nebyla, jelikož kárně obviněný nesouhlasil s navrženým opatřením v podobě snížení platu o 5 % na dobu 1 měsíce, jelikož by se jednalo o přísnější postih, než jaký byl uložen soudkyni Okresního soudu Praha-východ rozhodnutím kárného soudu ze dne 10. 2. 2020, čj. 11 Kss 5/2019-62, ve věci L. M.

IV. Skutková zjištění soudu

[11] Dokazováním provedeným při ústním jednání kárný senát zjistil následující skutečnosti.

[12] Z kopie dozorového spisu KSZ v Praze sp. zn. KZV 48/2019, ze spisu Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 0 Nt 2105/2019 a dále uvedených dalších důkazů provedených při ústním jednání plyne následující.

[13] Usnesením Okresního soudu Praha-východ ze dne 11. 6. 2019, čj. 0 Nt 1810/2019-11, bylo rozhodnuto o vzetí obviněného Z. do vazby dle § 67 písm. a), b) a c) tr. řádu. Z usnesení dále vyplývá, že policejní orgán zahájil jeho trestní stíhání pro zločin vraždy podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a pro přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Uvedených trestných činů se měl dopustit tím, že překonal oplocení pozemku, na kterém stojí rodinný dům a následně vstoupil na terasu rodinného domu, kde úmyslně napadl svou bývalou přítelkyni. V rámci další potyčky, které se účastnila i dcera poškozené, za nimi po prvotním odstrčení vnikl do domu, vyhrožoval jim, že je podřeže otevřeným nožem, přičemž je tímto nožem ohrožoval a následně chytil poškozenou levou rukou v zádech za krkem a způsobil jí hlubokou bodnořeznou ránu na krku. V důsledku toho silně krvácela a zranění bylo způsobitelné ohrozit ji na životě. Toto ohrožení odvrátil až lékařský zákrok v nemocnici, přičemž podle lékařů bylo jen dílem náhody, že nůž nezasáhl krkavici. V rámci vazebního zasedání uvedl, že si šel s poškozenou pouze promluvit a byl pod vlivem alkoholu. Zabít nikoho nechtěl. Bydlel s ní 10 let ve společné domácnosti a měsíc před útokem ho vyhodila z domu. Následně se obviněný nožem sám částečně poškodil. Obviněný neměl žádné předchozí záznamy v rejstříku trestů.

pokračování

[14] Proti usnesení o vzetí do vazby si obviněný Z. podal stížnost, kterou Krajský soud v Praze usnesením ze dne 11. 7. 2019 zamítl. Tímto dnem tak nabylo právní moci usnesení o vzetí do vazby.

[15] V dokumentu přehled obviněných ve vazbě, který byl pracovní pomůckou v dozorovém spise, je uvedeno jméno obviněného, datum počátku běhu vazební lhůty 11. 6. 2019, nejvyšší přípustná doba trvání vazby v přípravném řízení „3 m./1 rok“, právní moc posledního rozhodnutí soudu o vazbě 11. 7. 2019, termín konce trvání vazby je 11. 10. 2019 a termín, v němž musí být nejpozději podán návrh SZ na ponechání obviněného ve vazbě 25. 9. 2019.

[16] Usnesením kárně obviněného ze dne 22. 8. 2019, čj. KZV 48/2019-133, bylo rozhodnuto podle § 71 odst. 1 tr. řádu, že se obviněný nadále nachází ve vazbě z důvodů dle § 67 písm. a) a c) tr. řádu, s tím, že důvod vazby dle § 67 odst. b) tr. řádu pominul, neboť ve věci již byli vyslechnuti potřební svědci.

[17] Dne 16. 9. 2019 vydal kárně obviněný pokyn policejnímu orgánu k zaslání kopie spisového materiálu s tím, že do 25. 9. 2019 musí být podán návrh na ponechání obviněného ve vazbě

[18] Dne 23. 9. 2019 vyhotovil kárně obviněný návrh na ponechání obviněného Z. ve vazbě. V návrhu uvedl, že podle jeho názoru trvají vazební důvody podle § 67 písm. a) a c) tr. řádu. K útěkovému důvodu vazby uvedl, že kromě hrozby vysokého trestu je třeba vzít v úvahu, že obviněný je státní příslušník Ukrajiny, kterého po konci vztahu s poškozenou k České republice nic zásadního neváže. U důvodu vazby předstížné uvedl, že nelze vyloučit opakování násilné trestné činnosti vůči poškozené či její dceři. Jeho chování při případném setkání nelze předvídat i s ohledem na jeho předchozí jednání vůči poškozené a její dceři. V návrhu není uvedeno, kdy uplyne lhůta 3 měsíců podle § 72 odst. 1 tr. řádu. Tento návrh byl doručen 24. 9. 2019 na Okresní soud Praha-východ.

[19] Z návrhu kárně obviněného ze dne 23. 9. 2019, čj. KZV 25/2019-203, vyplývá, že kárně obviněný vyhotovil téhož dne návrh na ponechání ve vazbě obviněného v jiné trestní věci. Tento návrh byl směřován Okresnímu soudu v Nymburce. Předchozí rozhodnutí soudu o vazbě v dané trestní věci nabylo právní moci 17. 7. 2019. Z předložených souvisejících dokumentů je zřejmé, že v této věci obdržel kárně obviněný 26. 9. 2019 předvolání k vazebnímu zasedání na den 2. 10. 2019, které tohoto dne také proběhlo.

[20] Dne 25. 9. 2019 bylo na KSZ v Praze doručeno vyznění soudkyně JUDr. et Mgr. L. M., Ph.D., o konání vazebního zasedání dne 14. 10. 2019 ve 12:30 hodin. Téhož dne byla doručena též žádost soudu o souhlas s eskortou obviněného na toto vazební zasedání. Souhlas ten samý den kárně obviněný udělil a nechal jej zaslat věznicí s údaji o datu a času konání vazebního zasedání.

[21] Dne 14. 10. 2019 proběhlo u Okresního soudu Praha-východ vazební zasedání, kterého se vedle kárně obviněného účastnil i obviněný Z. a jeho obhájce. Ve svém přednesu kárně obviněný odkázal na důvody ponechání obviněného Z. ve vazbě uvedené v písemném návrhu. Na konci vazebního zasedání bylo vyhlášeno usnesení, kterým byl obviněný ponechán ve vazbě z důvodů dle § 67 písm. a) a c) tr. řádu. V průběhu jednání nikdo z přítomných nevznesl jakoukoliv námitku, že lhůta trvání vazby uplynula. Z písemného vyhotovení usnesení, které bylo na KSZ v Praze doručeno 17. 10. 2019 vyplývá, že se soudkyně s argumentací kárně obviněného ohledně důvodů vazby útěkové i předstížné ztotožnila.

[22] Dne 15. 10. 2019 dal kárně obviněný pokyn Vazební věznicí Praha – Ruzyně k okamžitému propuštění obviněného Z. z vazby, neboť ve lhůtě dle § 72 odst. 1 tr. řádu nebylo učiněno rozhodnutí soudce o dalším trvání vazby. Dne 16. 10. 2019 byl na KSZ v Praze doručen

přípis z Vazební věznice Praha – Ruzyně, ve kterém bylo uvedeno, že obviněný byl dne 15. 10. 2019 v 15:30 propuštěn z vazby.

[23] Ve svém výsledku kárně obviněný doplnil, že obviněný Z. byl dostupný až do seznámení se spisem. Policejní orgán sám kontaktoval, přibližně v polovině listopadu se dostavil na seznámení se spisem.

[24] Dne 25. 11. 2019 podal kárně obviněný obžalobu na obviněného Z. pro skutek posouzený jako pokus zločinu vraždy a přečin porušování osobní svobody. Dne 16. 12. 2019 bylo na KSZ v Praze od Krajského soudu v Praze doručeno vyrozumění pro státního zástupce o nařízení hlavního líčení na začátek ledna 2020. Dne 7. 1. 2020 bylo doručeno sdělení Krajského soudu v Praze o přeložení hlavního líčení na konec ledna a následně 24. 1. 2020 sdělení o zrušení konání hlavního líčení z důvodu nedoručení předvolání obviněnému.

[25] Kárně obviněný byl následně nahlížet do soudního spisu. Z něj mimo jiné vyplynulo, že obviněnému Z. se nedaří na adresu v ČR doručovat a nelze se mu ani dovolat. Bylo naopak předloženo potvrzení ukrajinské nemocnice o jeho hospitalizaci. Dne 18. 2. 2020 kárně obviněný vyhotovil podnět k vydání příkazu k zatčení, evropského zatýkacího rozkazu a k učinění opatření k vyžádání obviněného z cizího státu. Ten byl předložen ke schválení kárnému návrhovateli, který 24. 2. 2020 s postupem vyslovil souhlas a podnět byl 25. 2. 2020 zaslán Krajskému soudu v Praze. Ten sdělil přípisem ze dne 3. 4. 2020, že vydal příkaz k zatčení a je připravován evropský zatýkací rozkaz a opatření k vyžádání obviněného z cizího státu.

[26] Ze shodného tvrzení kárně obviněného i kárného návrhovatele vyplynulo, že poté, co bylo provedeno pátrání na Ukrajině a ukrajinské orgány sdělily, že o obviněném nemají žádné informace, bylo další řízení proti obviněnému vedeno jako proti uprchlému. V rámci něj byl zatím obviněný Z. nepravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání 11 let. Proti tomuto rozsudku podali odvolání jak kárně obviněný, tak obhájce obviněného Z.

[27] V záznamu z 18. 10. 2019, čj. KZV 48/2019-192, kárně obviněný uvedl, že mu dne 14. 10. 2019 v 15:52 byla do emailové schránky doručena zpráva od soudkyně L. M. ohledně možného nedodržení lhůty k vydání rozhodnutí o prodloužení vazby obviněného. S tímto emailem se kárně obviněný seznámil dne 15. 10. 2019 v 8:45 hodin. Následně o této situaci informoval v SMS a poté telefonicky kárného návrhovatele. Dále se snažil zjistit, zda skutečně nebyla respektována lhůta k vydání rozhodnutí o prodloužení vazby obviněného, zejména zjišťoval, zda nelze na jeho rozhodnutí ze dne 22. 8. 2019, čj. KZV 48/2019-133, nahlížet jako na rozhodnutí o vazbě, od jehož právní moci by se odvíjela tříměsíční lhůta k rozhodnutí o další trvání vazby. S ohledem na to, že odborná literatura ani judikatura se k dané otázce nevyjadřovala, dospěl kárně obviněný k závěru, že se o takové rozhodnutí nejednalo, což bylo i posouzení příznivější pro obviněného. Kárně obviněný proto vydal příkaz k propuštění obviněného z vazby a rovněž usnesení o předběžném opatření, kterým bylo obviněnému zakázáno kontaktovat poškozenou i její dceru a požívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky. Policie vyrozuměla poškozenou o propuštění obviněného z vazby a byla jí nabídnuta policejní ochrana, čehož využila. K pochybení došlo i z toho důvodu, že ve stejné době kárně obviněný podával návrh na ponechání jiného obviněného ve vazbě v jiné trestní věci (sp. zn. KZV 25/2019) a termíny, ve kterých mělo být rozhodnuto o dalším trvání vazby (11. 10. 2019 a 17. 10. 2019) zaměnil.

[28] V kopii jedné strany „zvláštního“ sešitu předloženého kárně obviněným je uvedeno jméno obviněného Z. a u toho následující: „11.6. =>11. 9.“; „11. 7. KS ~ 11. 10.“; a „~ 25. 9. 2019 podat“.

pokračování

[29] Z předloženého výpisu z informačního systému státního zastupitelství k pohybu dozorového spisu sp. zn. KZV 48/2019 plyne, že v době od 30. 9. 2019 do 15. 10. 2020 byl daný spis v dispozici kárně obviněného.

[30] Z předložených přehledů zatíženosti státních zástupců oddělení hospodářské kriminality a oddělení násilné a obecné kriminality KSZ v Praze za období srpen až říjen 2019 plyne, že zatížení kárně obviněného nějak výrazně nevybočovalo ze zatížení státních zástupců vyřizujících srovnatelnou agendu. Počet státních zástupců přidělených do daných oddělení byl 14. Z přehledu je zřejmé, že kárný návrhovač má jako vedoucí státního zástupce úlevy v nápadu a dvě státní zástupkyně (JUDr. K. a Mgr. N.) primárně vyřizují agendu mezinárodní justiční spolupráce. Z přehledu dále vybočují Mgr. V. a Mgr. F. Kárný návrhovač upřesnil, že tito státní zástupci dozorují hospodářskou kriminalitu, která je značně náročná, a proto mají i menší počet věcí k vyřízení. Výrazně nižší zatížení vykazovaly i JUDr. H. a JUDr. K., což bylo dle kárného návrhovače způsobeno tím, že prvostupňovou agendu běžně vůbec nevyřizují, ale jsou v oddělení dohledu a přezkumu a v tomto období pouze jednorázově vypomáhaly z důvodu zániku funkce jedné státní zástupkyně. Pokud se odhlédne od těchto výjimek, je zatížení kárně obviněného srovnatelné s dalšími šesti státními zástupci, případně i spíše lehce nižší. Například k 1. 9. 2019 byl průměrný počet neskončených věcí trestního stíhání (KZV) sedmi státních zástupců, včetně kárně obviněného, 6,4 a kárně obviněný měl 7 neskončených věcí s tím, že na rozdíl od některých jiných státních zástupců se jednalo i stejný počet osob. Obdobně v agendě přípravného řízení (KZN) byl průměrný počet věcí 13,6 a kárně obviněný jich vyřizoval 12. Situace se výrazně nelišila ani v jiných agendách a měsících. Dále například k 1. 10. 2019 byl průměrný počet neskončených věcí trestního stíhání (KZV) uvedených sedmi státních zástupců 7,6 a kárně obviněný měl neskončených 9 věcí, opět pouze s 9 osobami. V agendě přípravného řízení (KZN) byl průměrný počet věcí 12,4 a kárně obviněný jich vyřizoval 8.

[31] Z pracovního zatížení dalšími úkony nevyplývá, že by kárně obviněný byl v rozhodném období výrazně zatížen jinou agendou. Z předloženého rozvrhu práce plyne, že v období od 23. 9. do 15. 10. 2019 byl přítomen většinu času na KSZ v Praze. Ve dnech 24. 9., 2. 10., 7. 10., 11. 10. a 14. 10. intervenoval u soudů. Dne 26. 9. se účastnil porady v Brně. Od 30. 9. do 4. 10. měl službu spočívající v přijímání podání do protokolu. Tyto další činnosti opět nijak nevybočovaly ze zatížení ostatních státních zástupců. V období od 7. 10. do 13. 10. 2019 měl dále nařízenou pracovní pohotovost, ale ze záznamu o jejím průběhu vyplývá, že v jejím rámci žádné úkony nevykonával. Sám ve svém výslechu uvedl, že se přetížen necítil.

[32] Pokud jde o osobu kárně obviněného, pak z jeho osobního spisu a hodnocení zpracovaného kárným návrhovačem vyplývá, že po absolvování právnické fakulty v roce 1998 pracoval jako právník v České konsolidační agentuře a poté jako advokátní koncipient. Advokátní zkoušky složil s prospěchovým stupněm výtečně. Následně působil velmi krátce jako samostatný advokát. Poté uspěl ve výběrovém řízení na obsazení místa státního zástupce. Státním zástupcem byl jmenován 1. 8. 2006 a od 1. 9. 2006 byl přidělen k Okresnímu státnímu zastupitelství v Mělníku. Věnoval se zejména násilné a mravnostní trestné činnosti a mezinárodní justiční spolupráci v trestních věcech. Od 1. 6. 2015 do 30. 9. 2016 byl dočasně přidělen k výkonu funkce ke KSZ v Praze, kde se věnoval zejména agendě mezinárodní justiční spolupráce, ale částečně i násilné trestné činnosti. Výkon funkce státního zástupce na okresním státním zastupitelství i na stáži na KSZ v Praze byl hodnocen velmi dobře. S ohledem na to bylo navrženo jeho trvalé přeložení ke KSZ v Praze, ke kterému došlo od 1. 10. 2016. V něm byl od začátku zařazen v oddělení násilné a obecné kriminality. Od roku 2018 zpracovává zejména trestní věci násilné a mravnostní kriminality a drogovou trestnou činnost. Odborné znalosti a praktické zkušenosti kárně obviněného hodnotí kárný návrhovač velmi kladně. K plnění pracovních úkolů přistupuje zodpovědně a svědomitě, s dostatečnou odbornou erudicí. Odborné znalosti, vztahující se k jím vykonávané práci si prohlubuje jak samostudiem, tak účastí na studijních akcích pořádaných Justiční akademií nebo Nejvyšším státním zastupitelstvím, jakož i konzultací sporných otázek

s vedoucími pracovníky a ostatními státními zástupci. Přidělené trestní věci vyřizuje po obsahové a formální stránce zpravidla v dobré kvalitě a ve stanovených termínech s tím, že jeho svědomitost a snaha o co nejpreciznější zpracování případu a kvalitu obžaloby či meritorního rozhodnutí státního zástupce mají v některých případech dopad na délku řízení. Jeho vystupování je klidné a slušné, při diskusi uvážlivě vyslovuje svůj názor, nicméně v rámci řešení sporných otázek akceptuje i metodické vedení. V případě, že je v rámci vnitřního dohledu reagováno na dílčí nedostatky v postupu státního zástupce, respektuje vydané pokyny a v rámci nich stanovené úkoly řádně plní. Při výkonu práce i v soukromém životě kárně obviněný plní povinnosti státního zástupce. Po dobu výkonu funkce nebyl postižen v kárném řízení a jeho vystupování nebylo předmětem důvodných stížností na nevhodné chování státního zástupce.

[33] Ze spisu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 11 Kss 5/2019 ve věci L. M. plyne, že kárný návrh byl podán předsedkyní Okresního soudu Praha-východ. V něm byl popsán průběh řízení před soudem, který odpovídá skutkovému stavu zjištěnému v tomto řízení. V návrhu bylo poukázáno na to, že L. M. je soudkyní od roku 1999, přičemž nebyla nikdy kárně projednávána ani jí nikdy nebyla udělena výtka. Patří mezi nejlepší a nejzkušenější soudce trestního úseku. Svoji práci až dosud plnila příkladně a svědomitě, věci vyřizuje bez průtahů, o čemž svědčí i nízký počet neskončených věcí. Jednalo se tak o první pochybení, kterého se dopustila. V její prospěch jednoznačně svědčilo, že sama své pochybení zjistila, bezodkladně o něm informovala dozorujícího státního zástupce KSZ v Praze, a rovněž kárnou navrhovatelku, a to jeden den po konání vazebního zasedání. Ke svému jednání se přiznala. Od 1. 10. 2018 byla pověřena zastupováním místopředsedkyně pro trestní úsek. Trestní soudci Okresního soudu Praha-východ se potýkali se vzrůstajícím nápadem v této agendě. Její nápad byl snížen na 75% s ohledem na to, že zároveň byla pověřena výkonem funkce místopředsedkyně soudu. Od 23. 9. 2019 byl nápad navýšen na 95%, neboť sama o toto navýšení požádala, aby kompenzovala zastavení nápadu v jiném soudním oddělení, kam napadla rozsáhlá senátní věc. Kárná navrhovatelka v návrhu navrhla jako kárné opatření snížení platu o 5% na dobu 3 měsíců. Kárně obviněná soudkyně ve vyjádření ke kárnému návrhu uvedla, že svou chybu si uvědomila hned po skončení vazebního zasedání a ihned kontaktovala státního zástupce, aby jej na to upozornila. Svého jednání litovala. Většina předsedů odvolacích senátů Krajského soudu v Praze hodnotila její činnost jako průměrnou, nevybočující ani negativně ani pozitivně oproti jiným soudcům okresních soudů. Všichni hodnotili její pochybení jako zcela ojedinělý exces z jinak bezproblémové práce. Soudcovská rada Okresního soudu Praha-východ ve vyjádření mj. poukázala, stejně jako navrhovatelka, na značné zatížení soudců trestního úseku, způsobené i značným nápadem trestních věcí ve srovnání se srovnatelným Okresním soudem Praha-západ.

[34] Nejvyšší správní soud soudkyni L. M. uznal vinnou kárným proviněním tím, že: *"nedodržela lhůtu pro rozhodnutí o prodloužení vazby v řízení sp. zn. 0 Nt 2105/2019, neboť poté, co byl dne 24. 9. 2019 podán návrh státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze na ponechání obviněného V. Z., nar. 4. 9. 1983, ve vazbě, jako zákonný soudce nařídila vazební zasedání pro rozhodnutí o tomto návrhu na 14. 10. 2019 ve 12:30 hodin, ačkoliv lhůta dle § 72 odst. 1 trestního řádu pro rozhodnutí o ponechání ve vazbě uplynula dne 11. 10. 2019, v důsledku čehož musel být obviněný V. Z. propuštěn z vazby, ačkoliv soudkyně JUDr. et Mgr. L. M., Ph.D. při vazebním zasedání shledala důvody pro ponechání obviněného ve vazbě a obviněný byl ve vazbě až do svého propuštění dne 15. 10. 2019 nezákonně"*. Jako kárné opatření jí byla uložena důtka. V odůvodnění soud uvedl, že sjednané kárné opatření považoval za přiměřené, když mimo jiné poukázal na sebereflexi, lítost, snahu po nápravě, upozornění na vlastní chybu, předchozí bezúhonnost i na její kolegiální přístup související se zvýšením jejího nápadu.

V. Právní a skutkové závěry soudu

[35] Podle § 24 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (dále jen „zákon o státním zastupitelství“) platí, že *Státní zástupce je při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit*

pokračování

své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zástupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout. Podle § 28 zákona o státním zastupitelství platí, že Kárným proviněním je zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž obrozňuje důvěru v činnost státního zástupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.

[36] Podle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod platí, že *Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.*

[37] Nadpis § 72 tr. řádu zní *Rozhodování o dalším trvání vazby.* Podle § 72 odst. 1 tr. řádu platí, že *Nejpozději každé tři měsíce od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo právní moci jiného rozhodnutí o vazbě je v přípravném řízení soudce povinen rozhodnout na návrh státního zástupce o tom, zda se obviněný i nadále ponechává ve vazbě, nebo zda se z vazby propouští. Jinak musí být obviněný neprodleně propuštěn z vazby.* Podle § 73b odst. 6 věta druhé tr. řádu, platí, že *V případech překročení lhůty pro rozhodnutí o dalším trvání vazby podle § 72 nebo překročení nejvyšší přípustné doby trvání vazby podle § 72a vydá soud a v přípravném řízení soudce nebo státní zástupce pouze příkaz k propuštění obviněného z vazby.*

[38] Ve věci je nesporné, že usnesení o vzetí obviněného Z. nabylo právní moci 11. 7. 2019 a pokud by v mezidobí nebylo učiněno jiné rozhodnutí o vazbě, o kterém hovoří § 72 odst. 1 tr. řádu, musel soudce rozhodnout o ponechání obviněného ve vazbě nejpozději do 11. 10. 2019, jinak musel být obviněný neprodleně propuštěn z vazby.

[39] Jediné rozhodnutí související s vazbou, které bylo v průběhu dané doby učiněno, bylo usnesení kárně obviněného ze dne 22. 8. 2019, kterým bylo rozhodnuto podle § 71 odst. 1 tr. řádu o tom, že se obviněný nadále nachází ve vazbě z důvodů dle § 67 písm. a) a c) tr. řádu, s tím, že důvod vazby dle § 67 odst. b) tr. řádu pominul. Ve shodě s oběma účastníky dospěl i kárný soud k závěru, že takové rozhodnutí nepředstavuje rozhodnutí o vazbě ve smyslu § 72 odst. 1 tr. řádu.

[40] Je zřejmé, že zákonodárce zakotvil periodický přezkum důvodů trvání vazby soudem a to minimálně každé tři měsíce. Nikdo jiný o ponechání obviněného ve vazbě po uplynutí 3 měsíců rozhodnout nemůže. Pokud soud rozhodnutí v dané lhůtě neučiní, musí být obviněný neprodleně propuštěn z vazby. Pokud je v daném ustanovení hovořeno o jiném rozhodnutí o vazbě, zjevně musí jít také o rozhodnutí soudu, neboť jinak by mohl být periodický soudní přezkum výrazně oslaben. Naopak je nadbytečné, aby soud trvání vazby přezkoumával periodicky každé 3 měsíce, ačkoliv v mezidobí důvody trvání vazby přezkoumal z jiných důvodů, například na základě žádosti obviněného o propuštění na svobodu. Tomuto závěru odpovídá i nadpis § 72, který hovoří o rozhodování o dalším trvání vazby. O dalším trvání vazby lze hovořit jen v případě, pokud může být výsledkem pokračování vazby, ačkoliv bez takového rozhodnutí by měl být obviněný propuštěn.

[41] Těmto závěrům svědčí i historický výklad. Je třeba poukázat na právní stav do 31. 12. 2011, podle něž měl státní zástupce v přípravném řízení pravomoc rozhodovat o dalším trvání vazby obviněného (§ 73b odst. 2 tr. řádu v tehdejší znění), přičemž soud o tomto trvání rozhodoval jen tehdy, když státní zástupce nevyhověl žádosti o propuštění z vazby. Státnímu zástupci byla svěřena v § 71 odst. 3 a 4 i pravomoc provádět periodický přezkum, zda má být obviněný ponechán ve vazbě. Novelou trestního řádu č. 459/2011 Sb. došlo k nahrazení této pravomoci státního zástupce soudem. Byl tedy zcela zřejmý záměr zákonodárce, aby periodický přezkum prováděl právě soud. Důvodová zpráva k této novele jako jednu z hlavních koncepčních změn uváděla, že všechna rozhodnutí o vazbě, jejichž důsledkem je ponechání obviněného ve vazbě, činí jedině soud (soudce). Je tedy zřejmé, že i úmysl historického zákonodárce směřoval k tomu, aby byl zajištěn periodický přezkum ze strany soudu, pokud již soud nerozhodl dříve.

[42] Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší soud, byť zřejmě s ohledem na to, že tuto otázku považoval za nespornou, bez bližšího odůvodnění, když v bodě 16 rozsudku ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. 4 Tz 29/2019, č. 39/2019 Sb. NS, uvedl: „*Nejvyšší soud nejprve uvádí, že lhůta tří měsíců započne běžet od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo právní moci jiného rozhodnutí o vazbě (§ 72 odst. 1 tr. ř.). Rozhodující zde je okamžik právní moci rozhodnutí (usnesení) o vzetí do vazby nebo právní moci jiného, posledního rozhodnutí o vazbě. Pojem jiné rozhodnutí o vazbě zákon sice výslovně nevymezuje, ale lze dovodit, že jde o jakékoli rozhodnutí soudu o ponechání obviněného ve vazbě, a to vedle rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby.*“ (zvýraznění provedl NSS)

[43] Na tom, že je jiným rozhodnutím o vazbě, je myšleno jen rozhodnutí soudu, se v zásadě shoduje i odborná literatura. V prvé řadě lze poukázat na komentář k trestnímu řádu, kterým se zabýval i kárně obviněný (Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013). Ten v komentáři k § 72 odst. 1 tr. řádu jednoznačně uvádí: „*Pojem jiné rozhodnutí o vazbě zákon blíže nevymezuje. ... Nepochybně sem spadá i rozhodnutí státního zástupce o dalším trvání vazby, jež bylo učiněno v souladu s právní úpravou tebdy účinnou, podle § 71 odst. 3 nebo 4 ve znění před novelou č. 459/2011 Sb. ... Nelze sem zahrnout jakákoli jiná rozhodnutí státního zástupce o vazbě (např. o změně důvodů vazby podle § 73b odst. 4 věty za středníkem, došlo-li k zúžení důvodů vazby). Rozhodnutí státního zástupce o vazbě po novele z roku 2011 zpravidla vedou k propuštění obviněného z vazby na svobodu [§ 71 odst. 2 písm. a) nebo b), § 73 odst. 1 písm. a), b) nebo c), § 73a odst. 2 písm. a), § 73b odst. 2 věta první], a proto zde nemá smysl uvažovat o počátku běhu lhůty tří měsíců pro rozhodnutí o dalším trvání vazby v přípravném řízení.*“ (zvýraznění provedl NSS) Nejvyšší správní soud souhlasí s kárně obviněným, že poněkud zavádějící může být tento komentář ve vztahu k § 73c, upravujícím zvláštní náležitosti rozhodnutí o vazbě. Ten totiž uvádí: „*Jinými rozhodnutími o vazbě, jejichž důsledkem je ponechání obviněného ve vazbě, jsou tedy následující rozhodnutí: ... – rozhodnutí soudce (výlučně na návrh státního zástupce v přípravném řízení) nebo soudu (v řízení po podání obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu) o změně důvodů vazby u obviněného, jestliže byl zjištěn nový nebo kvalifikovaný (zprísněný) důvod vazby [§ 73b odst. 4 věta před středníkem, jde-li o přípravné řízení, srov. i § 71 odst. 1 písm. c)], – rozhodnutí státního zástupce v přípravném řízení o změně důvodů vazby u obviněného, pominul-li některý z důvodů vazby (§ 73b odst. 4 věta za středníkem); v těchto dvou případech by mohlo být zařazení rozhodnutí o změně důvodů vazby mezi rozhodnutí, jejichž důsledkem je ponechání obviněného ve vazbě, sledováno sporným; nelze však pominout, že i rozhodnutí o vazbě např. patří mezi „jiná rozhodnutí“, od jejichž právní moci se odvíjí počátek lhůty tří měsíců pro rozhodnutí o dalším trvání vazby v přípravném řízení (§ 72 odst. 1 a 2) a v řízení před soudem (§ 72 odst. 3 poslední věty),“ Tento text komentáře však není zcela jednoznačný. Jednak se výklad vztahuje primárně k § 73c, tedy k tomu, jaké náležitosti má mít rozhodnutí o vazbě, přičemž pro takové účely si lze představit i širší pojetí rozhodnutí o vazbě, jehož důsledkem je ponechání obviněného ve vazbě. Dále i tento komentář sám uvádí, že může být toto zařazení považováno za sporné. Pokud komentář v této části hovoří o vztahu k § 72 tr. řádu, není z citované poslední věty zřejmé, jaké „rozhodnutí o vazbě“ měl vůbec komentář na mysli, zda tím nebylo myšleno jen rozhodnutí o změně důvodů vazby u obviněného, jestliže byl zjištěn nový nebo kvalifikovaný (zprísněný) důvod vazby, o kterém rozhoduje pouze soud či soudce. K tomu, že se jednoznačně nejedná o jiné rozhodnutí o vazbě, dochází i další komentář, konkrétně Draštíková, A., Fenyk, J. a kol. Trestní řád: Komentář, Wolters Kluwer, dostupný v Systému ASPI, který v komentáři k § 72 odst. 1 tr. řádu uvádí: „*Pojem jiné rozhodnutí o vazbě zákon blíže nevymezuje. Jedná se o jakékoli jiné rozhodnutí o ponechání obviněného ve vazbě vedle rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby. Nepochybně sem tedy patří rozhodnutí: ... - o změně vazebních důvodů [§ 73b odst. 4 věta před středníkem; srov. § 71 odst. 1 písm. c)], nikoli ale usnesení, kterým státní zástupce rozhodl o tom, že některý z důvodů vazby pominul (§ 73b odst. 4 věta za středníkem), protože státní zástupce zásadně není oprávněn kladně rozhodnout o trvání vazebních důvodů a ponechání obviněného ve vazbě,*“ (zvýraznění provedl NSS)*

[44] Ze všech shora uvedených důvodů kárný soud uvádí, že rozhodnutí kárně obviněného ze dne 22. 8. 2019 o omezení důvodů trvání vazby není rozhodnutím o vazbě dle § 72 odst. 1 tr. řádu. Tento závěr má oporu jak v provedeném výkladu, tak v judikatuře Nejvyššího soudu

pokračování

a v odborné literatuře. Opačný názor nepovažuje soud za hajitelný, neboť jedinou oporou pro něj by mohl být nejednoznačný a neodůvodněný názor literatury. Ostatně jak sám kárně obviněný uvedl, ani on o takovém výkladu původně vůbec neuvažoval. S tímto názorem se seznámil až v okamžiku, kdy již došlo k vytykanému pochybení, a snažil se zjistit, zda by nešlo nepříznivý stav ještě zvrátit. Nakonec si sám vyhodnotil, že se jedná o názor, který neobstojí. Je tedy zřejmé, že soudce musel rozhodnout o ponechání obviněného ve vazbě nejpozději do 11. 10. 2019, jinak měl být obviněný propuštěn na svobodu.

[45] Kárně obviněný podal řádně v souladu s § 72 odst. 2 tr. řádu 15 dní před skončením lhůty tří měsíců návrh na vydání rozhodnutí soudce o dalším trvání vazby. Přesto je třeba shledat porušení jeho povinností v tom, že již dále dostatečně pečlivě nesledoval, zda bude soudkyně včas rozhodnuto o dalším trvání vazby. Podle § 73b odst. 6 věta druhá tr. řádu *V případech překročení lhůty pro rozhodnutí o dalším trvání vazby podle § 72 nebo překročení nejvyšší přípustné doby trvání vazby podle § 72a vydá soud a v přípravném řízení soudce nebo státní zástupce pouze příkaz k propuštění obviněného z vazby.* Státní zástupce si tak po celou dobu přípravného řízení musí hlídat lhůtu pro trvání vazby, neboť pokud marně uplyne, je jeho povinností vydat příkaz k propuštění obviněného z vazby. Zároveň on primárně odpovídá za řádný průběh přípravného řízení. Podle § 174 odst. 1 tr. řádu *Dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce.* Hovoří se tak o něm i jako o pánovi přípravného řízení. Pokud tedy státní zástupce shledává důvody pro další trvání vazby, je jeho povinností činit v rámci svých možností vše pro to, aby byla vazba prodloužena.

[46] V posuzované věci tak zejména měl kontaktovat soudkyni a upozornit jí na to, že vazební zasedání nařídila po nejzazším termínu, kdy může o dalším trvání vazby rozhodnout. Tak mohlo dojít k napravení jejího pochybení a k nežádoucímu následku nemuselo vůbec dojít. I v důsledku porušení jeho povinností tak došlo k tomu, že musel být obviněný Z. propuštěn z vazby. To mělo zásadní vliv na další průběh trestního řízení, neboť obviněný se stal pro orgány činné v trestním řízení nedosažitelný, a také značný negativní vliv na poškozenou, která byla omezena ve svém běžném životě, neboť musela žít s policejní ochranou a zjevně měla velké obavy o svůj život.

[47] Omluvit ho nemůže ani to, že si zaměnil termíny trvání vazby v této a jiné trestní věci. Spis měl celou dobu u sebe a měl a mohl si zkontrolovat nařízené termíny vazebních zasedání oproti lhůtám trvání vazby, které měl vyznačeny ve spisech i svých osobních pomůckách.

[48] Porušení jeho povinností pak samozřejmě spočívá i v tom, že poté, co k překročení doby trvání vazby dle § 72 odst. 1 tr. řádu došlo, bylo jeho povinností vydat příkaz k propuštění obviněného z vazby v souladu s § 73b odst. 6 větou druhou tr. řádu, což učinil až poté, kdy byl na překročení vazební lhůty upozorněn soudkyní Okresního soudu Praha-východ. V důsledku toho byl obviněný nezákonně ve vazbě od 12. 10. 2019 do 15. 10. 2019, tedy po dobu 3 dnů. Uvedeného si kárně obviněný nepovšiml dokonce ani na vazebním zasedání, když při přípravě na něj opět mohl zjistit svůj omyl, tedy že lhůta trvání vazby byla překročena.

[49] K porušení jeho povinností došlo zaviněně, ale pouze ve formě nevědomé nedbalosti. Kárně obviněný se totiž domníval, že vazební zasedání bylo nařízeno tak, aby bylo rozhodnuto ve lhůtě dle § 72 odst. 1 tr. řádu, když si zaměnil konec této lhůty s jinou věcí, ve které lhůta končila 17. 10. Uvedené vyplynulo zejména z výpovědi kárně obviněného, ale i z důkazů týkajících se druhé trestní věci, z nichž vyplynulo, že oba návrhy skutečně podával tentýž den a doba uplynutí lhůty dle § 72 odst. 1 tr. řádu se u obou věcí lišila relativně nepatrně. Kárný soud tak neměl žádný důvod výpovědi kárně obviněného nevěřit. Pokud by skutečně lhůta končila až 17. 10., bylo by rozhodnuto ve lhůtě. Pokud by se však věci více věnoval, uvedené záměny by si musel všimnout. Lze nicméně podotknout, že zároveň i spoléhal na to, že soudkyně, o které věděl, že je velmi zkušená a profesně zdatná, se nemůže takové chyby dopustit. Zřejmě i proto ho nenapadlo termíny si znovu zkontrolovat, ačkoliv tak jistě učinit měl.

[50] Kárný soud nicméně uvádí, že ačkoliv to kárně obviněného nevyvíňuje, je poněkud zarážející, že proces hlídání vazebních lhůt nebyl alespoň v určité míře elektronizován. Kárně obviněný lhůty hlídal pouze pomocí papírových pomůcek, které sice mohou být dostačující, ale elektronický systém by mohl v hlídání lhůt výrazně pomoci a to například i upozorněním nadřízeného, že se blíží konec vazební lhůty, aniž by ve věci bylo něco činěno, čímž by mohla být zajištěna i vícenásobná kontrola. Lhůty lze hlídat i prostřednictvím běžně dostupných kancelářských aplikací, pokud by byly systematicky používány. Na nyní projednávaném případě je totiž vidět, jak velmi snadno může dojít k neúmyslnému lidskému pochybení i u zkušených profesionálů, jakými je jistě kárně obviněný i soudkyně Okresního soudu pro Prahu-východ, jak vyplývá z hodnocení obou z nich. Elektronický systém by mohl riziko takového pochybení dále výrazně snížit.

[51] Pokud je obviněný nezákonně ponechán ve vazbě v důsledku pochybení státního zástupce, je takové jednání běžně považováno za porušení povinností, které dosahuje intenzity kárného provinění (viz např. rozhodnutí NSS ze dne 20. 2. 2019, čj. 12 Ksz 10/2018 – 40, ve věci R. T., nebo ze dne 31. 10. 2017, čj. 12 Ksz 6/2017 – 34, ve věci E. Ž.).

VI. Uložení kárného opatření

[52] Při úvaze o druhu a výměře kárného opatření kárný senát přihlédl k závažnosti kárného provinění a k osobě kárně obviněného.

[53] Pokud jde o závažnost kárného provinění, tak ta má dvě roviny. Na jedné straně je závažný následek porušení povinností kárně obviněného. Jak již bylo uvedeno, jeho pochybení mělo zásadní vliv na další průběh trestního řízení a to u řízení i o tak závažném trestném činu, jakým je trestný čin pokusu vraždy. Druhý důsledek, kterým bylo nezákonné ponechání obviněného Z. ve vazbě lze hodnotit spíše jako méně závažné, neboť k nezákonnému omezení osobní svobody došlo po relativně krátkou dobu necelých tří dnů, přičemž nelze zcela odhlédnout ani od toho, že vazební důvody objektivně zjevně trvaly. Zároveň však ve prospěch kárně obviněného svědčí značné množství okolností. Prvá a nejdůležitější z nich je ta, že k primárnímu pochybení nedošlo na jeho straně, ale na straně soudkyně Okresního soudu Praha-východ, která na základě včasného návrhu kárně obviněného nařídila vazební zasedání na termín, který překračoval lhůtu dle § 72 odst. 1 tr. řádu. Pokud by soudkyně svou povinnost splnila, pak by nemohlo dojít ani k porušení povinností kárně obviněného. V této souvislosti nelze odhlédnout od toho, že jak bylo uvedeno, soudkyně byla za své pochybení postižena kárným opatřením ve formě důtky. Ve prospěch kárně obviněného hovoří i to, že se kárného jednání dopustil pouze v důsledku nevědomé nedbalosti, zatímco u soudkyně lze hovořit o nedbalosti vědomé. Pokud jde o nepropuštění obviněného Z. na svobodu, pak je třeba přihlédnout i k tomu, že měl obhájce, který na uplynutí lhůty a povinnost propustit obviněného z vazby taktéž neupozornil a to ani na vazebním zasedání. Vzhledem k postavení obhájce v trestním řízení by bylo logické, že právě on jako první upozorní na překročení doby trvání vazby. Jakmile své pochybení zjistil, kárně obviněný se snažil jeho následkům zabránit nebo je alespoň minimalizovat. Okamžitě o věci uvědomil kárného navrhovatele, snažil se zjistit, zda lhůta přeci jen nebyla zachována, vydal předběžné opatření a zajistil, aby byla poškozené poskytnuta policejní ochrana. I z průběhu ústního jednání bylo zcela zřejmé, že svého pochybení hluboce lituje a mrzí jej, že k němu došlo. Z pochybení se zjevně poučil a přijal opatření, která by měla do budoucna možnost takového pochybení výrazně snížit.

[54] Dále kárný senát přihlédl k osobě kárně obviněného. Jak bylo uvedeno v bodě [32], kárný navrhovatel hodnotí odborné znalosti a praktické zkušenosti kárně obviněného velmi kladně. Hodnocení lze shrnout tak, že je svědomitým a pečlivým státním zástupcem, který má zájem i na svém dalším rozvoji. Po dobu výkonu funkce prozatím nebyl postižen v kárném řízení

pokračování

za porušení povinností státního zástupce a ani nedochází k jinému méně závažnému porušování jeho povinností, naopak své povinnosti plní spíše nadstandardně.

[55] Nejvyšší správní soud v dříve rozhodnutých kárných věcech týkajících se překročení lhůty pro trvání vazby nebo zadržení téměř vždy uložil státním zástupcům kárné opatření snížení platu (srov. rozhodnutí ze dne 18. 9. 2018, čj. 12 Ksz 3/2018 - 46, bod [27] – shrnující dosavadní rozhodovací praxi). Kárné opatření důtka je ukládáno ve věcech týkajících se překročení lhůty pro trvání vazby nebo zadržení jen ve výjimečných případech, kde ve prospěch kárně obviněných svědčí výjimečné polehčující okolnosti (srov. např. rozhodnutí ze dne 31. 10. 2017, čj. 12 Ksz 6/2017 - 34, ve kterém byla osoba držena nezákonně ve vazbě, ale byly zároveň splněny pro její omezení na osobní svobodě v uzavřeném oddělení psychiatrické nemocnice, tedy detenci stejného druhu a intenzity, nebo rozhodnutí ze dne 12. 4. 2016, čj. 12 Ksz 1/2016 - 46, ve kterém se jednalo o překročení doby vazby po relativně krátkou dobu (4 a 5 dní), kárně obviněný si lhůtu zaznamenal, ale provedl chybný matematický výpočet, šlo pouze o nevědomou nedbalost, trestní věc, ve které došlo k pochybení, byla značně složitá, ve které bylo vazebně stíháno více obviněných pro značný počet dílčích útoků a v níž bylo opakovaně rozhodováno o vazbě, zároveň také byla hodnocena jako velmi vysoká odborná úroveň státního zástupce). Obdobné mimořádné okolnosti Nejvyšší správní soud shledal i v této věci. Zejména, jak již bylo uvedeno, ke škodlivému následku došlo primárně na základě pochybení soudkyně Okresního soudu Praha-východ. Pokud ta byla za své pochybení postižena důtkou, pak by mělo být pochybení kárně obviněného závažnější, než její, pokud by měl být postižen snížením platu. Větší závažnost však kárný senát neshledal. K zavinění došlo v nejméně závažné formě, tedy pouze ve formě nevědomé nedbalosti. Je třeba poukázat i na značné množství polehčujících okolností uvedených shora v bodě [53]. Kárný senát si je vědom velmi negativních důsledků, které pochybení kárně obviněného mělo, přesto nelze přehlédnout výraznou převahu okolností svědčících ve prospěch kárně obviněného. S ohledem na to nakonec kárný senát rozhodl pouze o uložení nejmírnějšího kárného opatření, tedy důtky.

VI. Závěr

[56] S ohledem na všechno, co bylo uvedeno k jednání kárně obviněného státního zástupce, pro které bylo vedeno toto kárné řízení, Nejvyšší správní soud jako soud kárný podle § 19 odst. 1 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů uznal kárně obviněného vinným kárným proviněním podle § 28 zákona o státním zastupitelství, jehož se dopustil skutkem popsány ve výroku I. tohoto rozhodnutí. Za toto kárné provinění mu uložil podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona o státním zastupitelství kárné opatření důtku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** odvolání přípustné.

V Brně dne 16. září 2020

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda kárného senátu
ve věcech státních zástupců